

Justitiedepartementet
111 52 STOCKHOLM

Remiss ang Genomförande av det nya blåkortsdirektivet Ds 2023 nr 6

Sammanfattande synpunkter

- LO välkomnar de förslag som lämnas gällande att stärka blåkortsinnehavarens ställning i Sverige.
- LO anser att det är ett bra förslag att blåkortsinnehavaren endast behöver anmäla om arbetsgivare, bransch eller villkor förändras.
- LO anser att det är bra att fortsatt använda en hög lönetröskel.
- LO välkomnar att blåkort endast ska beviljas om ansökan innehåller ett *anställningsavtal* för en högkvalificerad anställning.
- LO välkomnar även förslaget att blåkort *ej* ska utfärdas för spårbyte om asylansökan eller motsvarande *ej* färdigställts.
- LO anser även att det är positivt att utredningen i sitt förslag förtydligar att ett blåkort inte får utfärdas om arbetsgivaren på olika sätt inte sköter sina åtaganden samt att det är positivt att dessa fel inte leder till att blåkortinnehavaren drabbas utan att få möjlighet att söka nytt arbete.
- LO ställer sig något frågande till förslaget att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att en anställning ska anses vara högkvalificerad även i andra fall än de som anges i 1 § i utlänningslagen. LO anser att det system som finns i dag är fullgott och att inga undantag behöver tillkomma.

Allmänna synpunkter på arbetskraftsinvandring från tredje land

LO anser att arbetskraftsinvandring från tredje land ska vara behovsprövad samt att systemet ska vara uppbyggt på ett sådant sätt att arbetstagarna har en stark ställning på arbetsmarknaden så arbetsgivare inte kan utnyttja dem.

Sedan införandet av det nya arbetskraftsinvandringssystemet för tredjelandsmedborgare 2008 har LO varit kritiska till hur systemets funktionssätt, inte minst på grund av hur makten förskjutits till arbetsgivarna och ökat risken för utnyttjande och i värsta fall arbetskraftsexploatering och modernt slaveri.

LO hade med anledning av detta sett fram emot ett införande av ett nytt system baserat på behovsprövning. LO beklagar därför regeringens

tilläggsdirektiv som nu helt ändrar riktning och har givit utredningen i uppdrag att ta fram ett system baserat på en lönetröskel istället.

Synpunkter på genomförandet av det nya blåkortsdirektivet

Sverige och Europa konkurrerar med den övriga världen om att attrahera den globalt rörliga och högkvalificerade arbetskraften. Hela den utvecklade världen vill attrahera dessa högkvalificerade tjänstemän och chefer till just sin sektor och region.

LO anser med den bakgrunden att det nya förslaget till blåkortsdirektiv är bra och kan antas öka vår attraktivitet om det kommuniceras på ett bra sätt av EU och dess medlemsstater. Det är dock värt att notera att mycket få blåkort utfärdas i Sverige, även om det sker en viss ökning varje år.

Vid genomförandet av 2009 års blåkortsdirektiv infördes bestämmelser som innebär att ett EU-blåkort under de första två åren ska knytas till en viss anställning och avse ett visst slag av arbete. Därefter ska ett EU-blåkort endast knytas till ett visst slag av arbete. Den blåkortsinnehavare som vill byta till en annan anställning än den som EU-blåkortet är knutet till under de första två åren, eller som vill byta till annat slag av arbete, ska *ansöka* om ett nytt EU-blåkort.

Det nya förslaget är att blåkortsinnehavaren ska anmäla till Migrationsverket om han eller hon byter arbetsgivare eller om det uppstår förändringar som påverkar villkoren för tillståndet. Kravet att inkomma med en ny ansökan tas bort. LO välkomnar förslaget då det stärker arbetskraftsinvandrandens ställning på grund av att hen inte är bunden till en specifik arbetsgivaren eller ett specifikt yrke men till samma regelverk.

Förslaget kommer förhoppningsvis även attrahera mer kvalificerad arbetskraft till Europa och även till Sverige tack vare de mer flexibla reglerna. Men LO delar samtidigt utredningens konsekvensanalys att det är svårt att bedöma i vilken omfattning som förslaget om ändrade regler för EU-blåkort kommer att innebära en ökning av antalet kvalificerade arbetstagare från tredjeland som arbetar i Sverige.

Att bibehålla den föreslagna lönetröskeln på 1,5 gånger medianlönen är en bra avvägning för att minska risken för utnyttjande och tydliggöra att detta rör sig om en globalt rörlig högkvalificerad arbetskraft. LO vill dock understryka att det är parterna som reglerar villkoren på svensk arbetsmarknad och att den krock som uppstår mellan utlänningslagen och partssystemet gällande arbetskraftsinvandrare är olycklig. Men i brist på andra lösningar på både europeisk och nationell nivå är det bra med tydliga och lättolkade regler för handläggande myndighet. När det kommer till Blåkortsdirektivet torde de sökande dock nå upp till lönekravet och det bör

inte vara några problem för de rekryterande aktörerna att efterfölja de övriga kraven i kollektivavtalen som givetvis ska följas.

LO välkomnar att blåkort endast ska beviljas om ansökan innehåller ett *anställningsavtal* för en högkvalificerad anställning samt att blåkort *inte* ska utfärdas för spårbyte om asylansökan eller motsvarande inte färdigställts. LO anser att de två olika systemen och processerna för asyl och arbete så långt det är möjligt inte ska sammanblandas på grund av att de skapar otydligheter och förlängda handläggningstider samt avgöranden.

LO delar utredningens bedömning att möjligheten att medge att en arbetsgivare kan ansöka om EU-blåkort för utlänningens räkning *inte* ska nyttjas. LO delar även utredningens bedömning att möjligheten att godta en ansökan från en utlänning som inte innehar ett giltigt uppehållstillstånd eller en giltig visering för längre vistelse men som uppehåller sig lagligt på medlemsstatens territorium, inte bör utnyttjas

LO anser även att det är positivt att utredningen i sitt förslag förtydligar att ett blåkort inte får utfärdas om:

- Arbetsgivaren inte har uppfyllt sina rättsliga skyldigheter beträffande social trygghet, skatter, arbetstagares rättigheter eller arbetsvillkor.
- Arbetsgivarens verksamhet håller på att avvecklas eller har avvecklats genom en konkurs eller om arbetsgivaren inte bedriver någon ekonomisk verksamhet.
- Arbetsgivaren har blivit påförd en sanktion för att ha haft en utlänning anställd utan nödvändiga tillstånd.
- Arbetsgivaren har blivit påförd en sanktion för att ha lämnat oriktiga uppgifter till ledning för ett myndighetsbeslut om skatt eller avgift och uppgifterna rör redovisning av arbete.
- Arbetsgivarens verksamhet huvudsakligen har inrättats eller drivs för att underlätta inresa för personer som kommer från ett land utanför EU.

För att stärka arbetskraftsinvandrarens ställning delar LO utredningens bedömning att blåkortsinnehavare som inte får en förlängning av tillståndstiden ska ges möjligheten att inom en viss tid söka nytt arbete innan Migrationsverket fattar ett beslut om att inte förlänga arbets- och uppehållstillståndet om:

- Arbetsgivaren inte har uppfyllt sina rättsliga skyldigheter beträffande social trygghet, skatter, arbetstagares rättigheter eller arbetsvillkor.
- Anställningsvillkoren är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen.

LO anser även att utredningens bedömning att tidsfristen ska bestämmas till tre månader om utlänningen har haft EU-blåkort i mindre än två år, annars

sex månader, är väl avvägt. Detsamma gäller om blåkortsinnehavaren brustit i att fullgöra anmälningsskyldigheten vid förändringar av arbetsvillkoren på grund av orsaker som hen inte råder över.

LO ställer sig något frågande till förslaget att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att en anställning ska anses vara högkvalificerad även i andra fall än de som anges i 1 § i utlänningslagen. LO anser att det system som finns är fullgott och att inga undantag behöver tillkomma.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Mattias Schulstad
Handläggare